

Asia: VN/34352/2021

Posiva Oy:n käyttölupahakemus käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitokselle

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueelta lausuntoa Posiva Oy:n käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitoksen käyttöluvalle. Työsuojeluviranomainen on tutustunut lausuntopyynnön mukana toimitettuun materiaaliin ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto työsuojelun vastuualue valvoo Posiva Oy:n käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitoksen käyttöönottoon ja varsinaiseen toimintaan liittyen, työturvallisuuslain (738/2002) ja sen perusteella annettujen säädösten noudattamista. Käyttölupahakemuksessa on viitattu useaan eri Säteilyturvakeskuksen ohjeeseen (YVL-ohjeet) ja niiden esittämiin vaatimuksiin. Edellä mainittujen ohjeiden ohella työnantajan on huolehdittava siitä, että turvallisuutta ja terveyttä koskevat toimenpiteet otetaan huomioon tarpeellisella tavalla työnantajan kaikkien organisaatioiden toiminnassa. Tällöin on mahdollisuuksien mukaan noudatettava seuraavia periaatteita:

- 1) vaara- ja haittatekijöiden syntyminen estetään;
- 2) vaara- ja haittatekijät poistetaan tai, jos tämä ei ole mahdollista, ne korvataan

vähemmän vaarallisilla tai vähemmän haitallisilla;

3) yleisesti vaikuttavat työsuojelutoimenpiteet toteutetaan ennen yksilöllisiä;

4) tekniikan ja muiden käytettävissä olevien keinojen kehittyminen otetaan huomioon;

Työnantajan tulee varmistua, että työturvallisuuslain ja sen perusteella annettujen säädösten edellyttämät arvioinnit, toimenpiteet ja seurannat tulevat tehdyiksi niin normaali-, poikkeus- kuin hätätilanteissakin.

Konedirektiivi 2006/42/EY on Suomessa saatettu voimaan valtioneuvoston asetuksella (2008/400). Asetuksessa säädetään koneiden suunnitteluun ja rakentamiseen liittyvistä olennaisista terveys- ja turvallisuusvaatimuksista sekä niiden vaatimuksenmukaisuuden osoittamisesta, markkinoille saattamisesta ja käyttöönotosta.

Koneasetuksen soveltamisalueen rajauksissa (3§) on mainittu ydintekniseen käyttöön erityisesti suunnitellut tai ostetut koneet, joissa syntyvä vika saattaa aiheuttaa radioaktiivisia päästöjä. Radioaktiivisen päästön aiheuttama työturvallisuusriski on kuitenkin niin huomattava, että asetuksen 400/2008 asettamaa minimitasoa voidaan pitää vähimmäisvaatimuksena myös kohdan 3.3 koneille, mikäli muut viranomaiset eivät omien säädösten perusteella ole edellyttäneet hakijalta korkeampaa turvallisuustasoa.

Työnantajan tulee varmistua, että käyttöönotettavalle laitokselle tulevat koneet ja laitteet täyttävät asetuksen 400/2008 vähimmäistason. Työnantajan tulee varmistua, että koneita ja laitteita käyttävän henkilöstön turvallisuus- ja terveysvaikutukset on arvioitu riittävällä tavalla.

Työnantajan tulee huolehtia, että käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitoksella käytettävien kemikaalien vaarat ja riskit on tunnistettu ja arvioitu Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä (715/2001) 6 §

mukaisesti erityisesti ottaen huomioon:

- 1) kemiallisten tekijöiden vaaralliset ominaisuudet ja määrät sekä tekijöiden mahdolliset yhteisvaikutukset;
- 2) kemikaalintoimittajan luovuttamat turvallisuutta ja terveyttä koskevat tiedot mukaan lukien käyttöturvallisuustiedotteet;
- 3) altistumisen taso, tyyppi ja kesto;
- 4) eri työtilanteet, joissa kemiallisia tekijöitä käytetään tai esiintyy, mukaan lukien korjaus- ja kunnossapitotyöt ja muut satunnaisesti tehtävät altistusta aiheuttavat työt;
- 5) ilman epäpuhtauksien raja-arvot tai biologiset raja-arvot;
- 6) mahdollisten ennalta ehkäisevien toimenpiteiden ja suojelutoimenpiteiden vaikutus;
- 7) käytettävissä olevat työntekijöiden terveydentilan seurannan johtopäätökset.

Työnantajalla tulee olla ajan tasalla oleva luettelo työpaikalla käytettävistä kemikaaleista ja niistä voimassa olevista käyttöturvallisuustiedotteista Valtioneuvoston asetus kemiallisista tekijöistä työssä (715/2001) 5 §.

Mikäli Posiva Oy:n käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitoksessa tulee työskentelemään myös muiden työnantajien työntekijöitä, tulee työnantajan huolehtia, että työturvallisuuslain (738/2002) Luku 6 ja sen sisältämät velvollisuudet pääasiallista määräysvaltaa käyttävää työnantajaa kohtaan tulevat huomioiduksi.

Pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan tulee huolehtia, että työpaikalla työtä teettävä ulkopuolinen työnantaja ja tämän työntekijät ovat saaneet tarpeelliset tiedot ja ohjeet työhön kohdistuvista työpaikan vaara- ja haittatekijöistä sekä työpaikan ja työn turvallisuuteen liittyvistä toimintaohjeista.

Yhteisellä työpaikalla tulee pääasiallista määräysvaltaa käyttävän työnantajan työn ja toiminnan luonne huomioon ottaen huolehtia:

- 1) työpaikalla toimivien työnantajien ja itsenäisten työsuorittajien toimintojen yhteensovittamisesta;
- 2) työpaikan liikenteen ja liikkumisen järjestelyistä;
- 3) työpaikan yleisestä turvallisuuden ja terveellisyyden edellyttämästä järjestyksestä ja siisteydestä;
- 4) muusta työpaikan yleissuunnittelusta; ja
- 5) työolosuhteiden ja työympäristön yleisestä turvallisuudesta ja terveellisyydestä.

Sulameri Riitta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto

Maanavilja Ville
Lounais-Suomen aluehallintovirasto